

LOOK

**S.O.S.
ZEBRA**

Na scumenciadiva dla PROVINZIA DE BULSAN n cunlaurazion cun la PROVINZIA DE TRËNT

AUTONOME PROVINZ BOZEN - SÜDTIROL

Abt. 12 Straßendienst und Abt. 38 Mobilität

PROVINCIA AUTONOMA DI BOLZANO - ALTO ADIGE

Rip. 12 Servizio Strade e Rip. 38 Mobilità

PROVINCIA AUTONOMA DE BULSAN - SÜDTIROL

Rep. 12 Servisc stredes y Rep. 38 Mubiltà

PROVINCIA AUTONOMA DI TRENTO

Dipartimento Infrastrutture e Mobilità

Cun l sustëni de:

Foto: Autonome Provinz Bozen-Südtirol, aries.creative, Adobe Stock, ingimage

STRISCES PEDUNELES?

**Në us duc savon cie che les uel dí y
coche on da nes cumpurté.
Sons'a segures?**

N'udleda a man ciancia, una a man drëta y pona posssen passé via la streda: l drë cumpurtamënt daujin ala zebres ie na fundamëta dl'educazion sun streda. Purt-ruep iel vel un o vel auter che se desmëncia coche n dëssa se cumpurté n chësc cont canche n avisa o ie sun streda. Propi per lecurdé la regules plu mpurtantes ons laurà ora n cudejel nuef.

Tla publicazion atuela ne vëniel nia mé tematisà l bujën de cialé a man drëta y man ciancia, ma l ie nce d'autra nfirmazions da garat. Ciuldi pa? Per na rejon scialdi scëmpla: sun la zebres ne dëssen nia resië de pierder ponc dla patent y dantaldut nia resië de danejë la sanità.

BON VIAC VE MBINCIA

Florian Mussner
Landesrat/Assessëur

Mauro Gilmozzi
Landesrat/Assessëur

La brosciura per ladin posssen descïarië sota www.provinz.bz.it/strassendienst

PORDËRT ÉL DËR SAURÍ

SCE CHI CHE VÁ A PE

ó passé ia la strada sön les strisciores pedonales ciarel naota a man ciampa y a man dërta, y impormó canche i auti che vëgn da tramesdöes les perts stá chic, passel ia la strada.

Les strisciores pedonales ti öga a chi che vá a pe por passé ia la strada a na maniera sigüda y zënza impedimënc.

Por oje l'atenziun de che che vá cun l'auto sön les strisciores pedonales, vëgnel metü, dlungia les strisciores pedonales ia por funz, da tramesdöes les perts olache an passa ia la strada, tofles cun scrit lassura "Atenziun attraversamënt pedonal". Chëstes tofles ne ciafon nia olache al é n semafer. Les strisciores blanches sön les strades provinziales é altamo 3 metri lunges ti zëntri abitá, y altamo 4 metri lunges ti zëntri extraurbans. Sön les strades statales deperpo éres altamo 4 o 5 metri lunges.

I DËRC Y I DOVËIS CHE REVERDA LES STRISCIORES PEDONALES

vëgn regolamentá dal Codesc dla Strada. Sides chi che vá a pe che chi che vá cun l'auto, cun le motor y cun la roda mëss se tigní a chëstes regoles, y sce ai ne le fej nia vëgni straufá y al ti vëgn tut demez punc dla patent. Mo chësc é bëgn ma la mëndra sce an tëgn cunt che ca. le **18% di inzidënc mortai á da fá cun ch che vá a pe sön les strisciores pedonales.** Les gaujes prinzipales é sovënz na velocitë massa alta o nia adatada y ales telefonades tratan che an vá cun l'auto. De plü informaziuns é da ciafé sön les proscimes plates.

REGOLES POR CHI CHE VÁ A PE

Sön les strisciores pedonales
mësson sburlé la roda.

Chi che va a pe ne n'a nia sciöche chi
che va cun l'auto, la poscibilité da podëi
smorze la colijiun. Porchel él ciamó plü
important da se tigní al codesc dla strada.

1

Por passé ia la strada mësson dagnora **jí sön les strisciores pedonales**, sce
chëstes ne n'é nia plü dalunc co 100 metri dal punt de attraversamënt.

> 25 €

2

Incrujades y plazes **ne pó nia gní passades ia diagonalmënter**, mo roduntaia.

> 25 €

3

Sce al é n **tru da jí a pe**, mësson jí sön chël. Sce al n'un n'é degun, mësson jí a
man ciampa dla strada, tla direziun contrara da chëra che al vëgn i auti.

> 25 €

4

Sön les **strades da öna na direziun** zënza n tru da jí a pe, mësson dagnora jí a
man dërta tla direziun **dí auti**.

> 25 €

5

Canche al é **scür** y sön les trasses extraurbanes mësson jí **un do l'ater** sön ur
de strada.

> 25 €

6

Al é **proibí** da passé ia la strada **dan n autobus chit**.

> 25 €

REGOLES POR CHI CHE VÁ CUN LA RODA

Chi che vá cun la roda ne la tol nia tan avisa
cun les regoles sön strada. Mo metede averda:
al podess ester prigorus y gní a costé cer.

1

Sc'an é cun la roda él da gní jö de roda y se la **sburlé da passé ia la strada**
sön les strisciores pedonales.

> 25 €

2

Sön le marciapîsc ne pón nia jí cun la roda, mo an **mëss se la sburlé.**

> 25 €

3

An ne pó nia jí cun la **roda zënza mans**, öna na man dess dagnora ester
sön la stangia da rovëne.

> 25 €

4

An ne dess **nia telefoné** cun le fonin tratan ch'an vá cun la roda.

> 161 €

5

Sön la roda dessel dagnora ma ester **öna na porsona. Porsones de majera**
eté pó lascé senté n **möt iadedô te n sentarel.**

> 25 €

6

Defora dai zëntri de paisc dess chi che vá cun la roda jí **un indolater.**
Mituns cina 10 agn pó jí dlungia na porsona de majera eté.

> 25 €

REGOLES POR CHI CHE VÁ CUN L'AUTO

De chi che vá cun l'auto nen él deplü sön les strades y porchël mëssi mëte ciamó plü averda a chi che vá a pe.

1

A ch che vá a pe, che **mostra da orëi passé ia** na strada, mësson dagnora ti dé la **prezedënza**.

> **162 €**
8 – 16 punc

2

Sce al ne n'é degönes strisciores pedonales mëss che che vá cun l'auto **aspeté** cina che che vá a pe á passé ia la strada a **na moda sigüda**.

> **162 €**
4 – 8 punc

3

A n auto che stá chit dan les strisciores pedonales por lascé passé ia zacai che vá a pe, ne pón **nia ti jí dant**.

> **162 €**
10 – 20 punc

4

Sön les strisciores pedonales **ne pón nia sté chic o parché**. Al é ince proibí da sté chic sön les strisciores pedonales sce al é na coda d'auto.

> **40 – 48 €**
remozion

5

Sce **porsones che se fej ert** da jí passa ia la strada, mësson dagnora sté chic daldöt.

> **162 €**
8 – 16 punc

6

Situaziuns de prigo gaujades da n comportamënt falé de jënt atempada o mituns, mëss gní odüdes adora assá y tignides fora.

> **162 €**
8 – 16 punc

INFORMAZIUNS IMPORTANTES POR GENITURS

CIODI É PA MITUNS

al prigo canche ai passa ia la strada? Tröc geniturs o d'atres porsones sön strada dij mefo: "I mituns mëss mëte plü averda!" Tan scëmpl n'él indere nia! **Le 50% di mituns y dles mitans dai 4 ai 14 agn n'é nia bun da odëi i auti adora assá, canche ai passa ia la strada.** Tres n'educaziun dl comportamënt sön strada adatada al'eté y al svilup vára da insigné da passé ia la strada a na moda sigüda. Cun chësc desson mëte man bele cun 4-5 agn. I geniturs pó ester d'ejëmpl y sostigné n comportamënt sigü.

Odëi y reconësce ci che sozed sön strada y la direziun di auti y savëi da desfarenzié danter informaziuns importantes y nia importantes.

Le 50% di mituns y dles mitans dai 4 ai 14 agn n'é nia bun da le fá sciöche al alda.

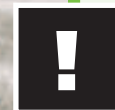
Reconësce traversades siüödes y nia sigüdes y schivé desconzentraziuns.

Nia assá cina a 9 agn.

Mëte averda a de plü fatur. Savëi da sciazé le tēmp cina ala colijiun, sciöche ince la destanza y la velocitè di auti, osservé tan dî che an á da arferé y azeleré.

Chësta competënza miorëia cun l'eté.

Mëte averda a fontanes de prigo desvalies, elaboré y analisé tröpes informaziuns tl medemo tēmp, controlé i impuls.

Sot i 7 agn é les prestaziuns dër debles. I mituns é plü impulsifs co les mitans.

Coordiné y sciazé sce an pordüj da passé ia la strada zënza prighi.

Chësta capazitè miorëia cun l'eté.

Cosciënza de responsabilitè, savëi cares che é les consequēzes de fai sön strada.

Cina a 14 agn arata ma le 50% di mituns y dles mitans fai sciöche val' de "stlet".

RACO- MANA- ZIUNS

**Canche al é scür:
dagnora iestí guant lominus!**

CHI CHE VÁ A PE

- Se vistí **guanc lominusc** canche al é scür.
- Se vistí guanc da **strisciores che refletëia o corpec da strisciores che refletëia**, o tó na **patrî** da sëra.
- Tó tascas cun **strisciores che refletëia**.
- Mai passé ia **fora de nia** les strisciores pedonales.
- Mostré avisa che **an ó** passé ia la strada sön les strisciores pedonales.
- Mëte man da passé ia la strada sön les strisciores pedonales impormó canche al ne n'é plü **degun prigo**.

CUN LA RODA

- Jí sön **trus da rodes**, olache al n'é.
- Al é damí da passé ia **incrujades prigoroses** sön les **strisciores pedonales**, mo la roda mësson se sburlé.
- Se vistí dagnora **l'elm**.
- Ciaré che les **lòms dla roda funzionëies**.

CUN L'AUTO

- **Mëte dagnora averda a chi che vá a pe**, smendrí la velocitè y ester dagnora arjigná ca da arferé.
- Ti dé da intène cun na man a chi che vá a pe che ai pó passé ia la strada, impormó canche an é sigüsc che al ne n'é degügn che se vá dant o vëgn adincuntra.
- Ester dagnora arjigná a impreodüdes, **s'archité sce an dubitëia**.
- Mëte averda ales strisciores pedonales atira do n rondel.
- Ince sce n veicul ne **vá nia tan debota** (30-40 km/h) se fej jënt atempada che vá a pe y che vëgn raitada sot plü dessigü dassënn me, ajache ara é plü zitia.

**Faturs de prigo por
chi che vá a pe y por
chi che vá cun la roda**

- Aziuns fora de nia che an ne se aspeta nia
- Pücia segnalaziun tres le lingaz dl corp
- Suravalutaziun dles capacités de reaziun de chi che vá cun l'auto
- Guant scür canche an ne vëiga nia bun
- Nia jí sön les strisciores pedonales
- Sté chic sön les strisciores pedonales
- Fá la belaita sön strada
- Dejatenziun y destraziun
- Maladoranza de alcol y droga

**Faturs de prigo por chi
che vá cun l'auto y por
chi che vá cun la roda**

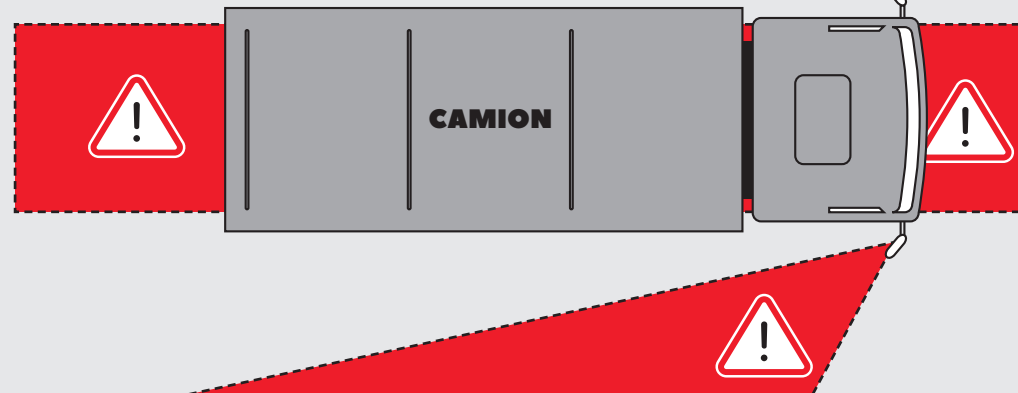
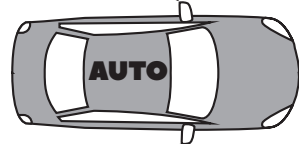
- Nia respeté i limic o les condiziuns dla strada o dl tēmp
- Surapretenjiun te incrujades olache an ne vëiga nia bun
- Telefoné tratan che an vá cun l'auto, destraziun
- Dejosservanza dl dovëi da s'archité
- Nia tigní cunt di dërc de chi che vá a pe
- Odëi massa tert chi che vá a pe
- Dejosservanza dl ciantun mort
- Zoruché zënza mēte averda
- Maladoranza de alcol y droga

LE CIANTUN MORT

SÖN STRADA

Tres indô sozedel che mituns y gragn mör te inzi-dënc sön strada, ajache ai vëgn raitá sot da n auto o da n camion che é tl laur da oje. Chëstes porsones é tl **CIANTUN MORT** – i ciafers dl auto o dl camion ne sciafia nia da i odëi! Ince cun le spidl da defora sön i auti ne sciafia nia i ciafers da odëi düc i ciamps incër l'auto ia.

Prigorus y sotvaluté da tröc...

OMIZID SÖN STRADA

Vigni de él n stlafun de gragn inzi-dënc sön strada. Chëtstes é ince les gaujes prinzi-pales por chëres che al mör o se fej me jënt jona y/o atempada.

La lege 41/2016 vëiga danfora de gran straufunghes sce an ne se tëgn nia al Codesc dla strada y al vëgn a se le dé inzi-dënc che gaujëia la mort o dagns permanënc ales porsones.

MËTEDE AVERDA A CHËSTES SANZIUNS

- I ciafers mëss s'aspeté de **gran straufunghes**, sce ai é sot l'**inflüenza de alcol o droghes**, vá **massa debota**, passa ia n'incrujada **cun cöce**, vá **cuntra na strada cun na sora direziun**, vá dant sce al é na **linia a mez zënza interuziun o strisciores pedonales**
- La **sanziun** é maiú sce an vá cun l'auto **zënza patent/cun la patent tomada/sce al s'é gnü tut la patënt/sce an vá zënza assiguraziun/sce an s'un sciampa do n inzi-dënt**.
- Pro inzi-dënc cun de gragn y de grandiscimi dagns ala porsona vëgnel apliché le dërt penal; na straufunga de scioldi n'é nia plü poscibla.
- Tl caje de na sentënza de „Omizid sön strada“ **pó la patent gni tuta cina 30 agn**.

CI FEJ PA LE SORVISC STRADES?

Les strisciores pedonales é n argomënt dër important por l'Aministrasiun provinziala:

- A na moda che les strisciores pedonales sides saurides da odèi y sigüdes da passè ia, vègneres sprinzades jö cun n **corú de marcaziun che re-fletèia y che ne fej nia slizié.**
- Sön les strades olache al passa tröc auti vègnel datrai adoré n **material plastich metü adöm da dui componënc.**
- Dötes les strisciores pedonales sön les strades provinziales vègn controlades y **fates danü vigni ann.** Dantadöt d'invern vègnel danejë les strisciores pedonales, ajache al vègn sternü se, desparé la nêi y metü sô morones.
- N'atenziun particulara ti vègn dada ala realisa-ziun de strisciores pedonales **zënza impedimënc architetonics.**
- Tl caje de strades leries y de n majer prigo d'inzidënt, vègn les strisciores pedonales atrez-ades cun isoles de segurèza y proteziun.

PASSA ... AL SOSTE- NIBL!

Vigni de messunse jí „debota“ a lauré, a scora y i.i.
Tl Trentin - Südtirol gaujëia le trafich di auti rodunt
le 30% dles emisciuns de CO₂. Al vëgn sconeplü
l'ambiënt sce an vá a pe, cun la roda o cun i mesi publics.

■ Jí a pe sce al n' é nia lunc!

Jí a pe é saurí, pratich y debann. Dantadöt sce an vá
ma 2 - 3 km él sovënz cotan damí sce an vá a pe co cun
d'atri mesi. Implü vëgnel **favorí la sanité y an romagn
en forma.**

■ Tó plü gonot la roda!

Jí cun la roda é sann, **scona l'ambiënt**, costa demanco y
vá de moda. Tles ores olache al é le majer trafich éson
ince cotan **plü sní** cun la roda co cun l'auto. An se spa-
ragna tröp stres y brüj les calories de n seml da sulza.

■ Por trasses plü lunges adoré i mesi publics!

Che che vá vigni de a lauré cun **le bus o la ferata** davag-
na tëmp da lí y se sparagna le stres da messëi rovëne
instësc, chirí a fadia n post da parché y paíé tasses altes
por parché. Ince jí a lauré adöm cun d'atri pendolars é
n'alternativa che scona l'ambiënt y le tacuin.

QUICK INFO

CONSĖIS EN CÖRT

- Chi che vá a pe á le dovëi da passé ia la strada sön les strisciores pedonales (sce ares ne n'é nia plü dalunc co 100 m).
- Chi che vá cun l'auto á le dovëi da ti dé la prezedënza a chi che vá a pe.
- An mëss se sburlé la roda da passé ia la strada sön les strisciores pedonales.
- Chi che vá cun l'auto á le dovëi da tigní particolarmënter cunt di mituns, dla jënt atempada y dles porsones cun handicap.

